

Ինձ ամենից անելի հետաքրքրում էր Մարօն, որսորդի աղջիկը, ցանկանում էի նախքան տեսնելս նրա մասին որեւիցէ տեղեկութիւն ստանալ:

– Բայց Մարօն, – հարցրի ես:

– Մարոն... – կրկնեց Սազօն մի առանձին ոգեւորութեամբ, – այժմ այդ սեւ դեւիկը իր թուխ աչքերով բոլորովին խելքից հանում է մարդուն...: Սատանան տանի նրան, էլի այնպէս կծում է... էլի այնպէս ճանկոտում է, որպէս առաջ...

– Նա միշտ կատոի բնաւորութիւն ունէր:

– Չգիտեմ ինչո՞ւ Սազօն ընկաւ խորին տրտմութեան մէջ, երբ Մարոյի անունը մէջ մտաւ: Նա վառեց իր ծխաքարը, սկսեց ծխել: Յետոյ, երեւի, առաջին խօսակցութիւնը մոռացութեան տալու համար, առաջարկեց ինձ ծխաքարը ասելով.

– Առ, ծխի՛ր այդ «սատանայի բուրվառը»:

Ես յայտնեցի, թէ ծխելու սովորութիւն չունեմ:

– «Ղարաչիների օբաներում ճգնաւորութիւն չեն անում»... – պատասխանեց նա ծիծաղելով:

Ես չհասկացայ, թէ ինչ էր ուզում ասել:

– Շատ հասկանալի է, – ասաց նա, – սոփիները, որ սկզբում չեն ծխում, յետոյ սկսում են ծխախոտ ծամել. անելացնում են դրա վրայ եւ աֆիոն ուտելը: Այսպէս է լինում ամէն պահեցողների վերջը:

Ես ընդունեցի նրա ձեռքից ծխաքարը, ճշմարիտ, նա դուր եկաւ ինձ, թէեւ առաջին անգամս էր, որ ծխում էի:

– Հա՛, այդպէս, – ասաց նա մի առանձին հաճութեամբ, – օրինաւոր բան տեսար, մարդուն էլ է դուր գալիս, նրա ստեղծողին էլ:

Սազօն իր ծխաքարը ընծայեց ինձ, ասելով թէ ինքը երկու հատ ունի, եւ խնդրեց, իջեւան հասնելու ժամանակ նրան յիշեցնեմ, որ ինձ ծխախոտ տայ: Նա հաւատացնում էր, որ առանց ծխախոտի, առանց արաղի ճանապարհորդութիւնը կեանք չունի: Այդ պատճառով, ես չըժարացայ ընդունել նրա ձեռքից արաղի շիշը, որ մի փոքր խուրջինի մէջ դրած, քարը էր տոնել իր ձիւն թամբի դաշից: Թէեւ իմ կեանքում ամենեւին արաղ խմած չէի, բայց մի քանի կաթիլ կու տալով, շիշը ետ տոնցի. ինձ երեւաց, թէ բերանս կրակով այրեցին: Սազօն բաւական խմեց:

– Տաքացնում է, – ասաց նա, – այնտեղ, այն սարերի բարձրաւանդակների վրայ ցուրտ կը լինի: